

DIE BEOORDELING VAN KURRIKULA VIR TRANSKULTURELE VERPLEGING

Susanna C.D. Zeelie, M.Cur
Doktorale kandidaat: Verpleegkunde
Randse Afrikaanse Universiteit

Heilie H.M. Uys, D.Cur
Professor: Verpleegkunde
Randse Afrikaanse Universiteit

ABSTRACT

In the first part of this article, criteria for transcultural nursing curricular content, presentation methods and evaluation methods were drafted. In the second part, several current nursing curricula are evaluated against these criteria. The research study demonstrates that only 35% of the suggested contents are present in the curricula but that only 6% are applied to the practice of nursing. Another finding is that 70% of the transcultural content present in the curricula are dealt within the social sciences as basic knowledge. A framework for transcultural nursing is presented and guidelines for the inclusion of transcultural content, presentation methods and evaluation methods are supplied. The objective for the inclusion of transcultural content in nursing curricula is to promote culture congruent care.

OPSOMMING

In die eerste deel van hierdie artikel is kriteria vir transkulturele kurrikulêre inhoud, aanbiedingsmetodes en evalueringsmetodes opgestel. In die tweede deel, word verskeie huidige verpleegkunde kurrikula geëvalueer aan die hand van hierdie kriteria. Die navorsing demonstreer dat slegs 35% van die voorgestelde inhoud teenwoordig is in die kurrikula en dat slegs 6% toegepas word in die verpleegpraktyk. 'n Ander bevinding is dat 70% van die transkulturele inhoud teenwoordig in die kurrikula gehanteer word binne die sosiale wetenskappe as basiese kennis. 'n Raamwerk vir transkulturele verpleegkunde word voorgestel en riglyne word voorsien vir die insluiting van transkulturele inhoud, aanbiedingsmetodes en evalueringsmetodes. Die doelstelling van die insluiting van transkulturele inhoud in verpleegkunde kurrikula is om kultuur-kongruente sorg te bevorder.

INLEIDING

Verpleegkundiges se onderrig en opleiding word gerig deur 'n kurrikulum. Die kurrikulum bepaal oor watter kennis en vaardighede die verpleegkundige sal beskik na afloop van die kursus. Die einddoel van die kurrikulum is om die verpleegkundige te bemagtig om aan die gesondheidsprobleme en -behoefes van die gemeenskap te voldoen. Die Suid-Afrikaanse bevolking is heterogeen en kultureel divers: kultuur-kongruente verpleging moet die einddoel van alle verpleegkundige kurrikula te wees. As gevolg van die veranderende samelewingsomstandighede in Suid-Afrika, het die behoefte ontstaan om te bepaal of die huidige kurrikula aan hierdie vereistes voldoen.

PROBLEEMSTELLING

Ten einde kultuur-kongruent te verpleeg, moet verpleegkundiges spesifieke onderrig en opleiding ontvang. Sonder die nodige blootstelling aan die kulturele diversiteit van pasiënte, ontstaan onder andere die volgende probleme:

- onsuksesvolle kommunikasie;
- beïnvloeding van gesondheidsbevorderings-programme;
- oorheersing van die westers-mediese paradigma;
- etnosentrisme; en
- stereotipering.

Verpleegonderrig en -opleiding word gerig deur kurrikula. Kurrikula bepaal die doelstellings, inhoud, metode, tegnieke van evaluering van 'n kursus. Die vraag ontstaan:

- in watter mate realiseer transkulturele verpleging in die kurrikulum?; en
- wat is die relevante didaktiese inhoud, aanbiedingsstrategieë en evalueringsmetodes betreffende transkulturele verpleging?

DIE DOEL VAN DIE STUDIE

Die doel van hierdie studie is om die mate van

realisering van kultuur-kongruente aspekte in die kurrikulum van die kursus wat lei tot registrasie as Verpleegkundige (Algemene, Psigiatriese en Gemeenskaps-) en Vroedvrou te bepaal, ten einde riglyne daar te stel vir kultuur-kongruente verpleging.

Die doel van *hierdie artikel* is tweeledig:

- om die akkommodering van transkulturele konsepte met betrekking tot inhoud, aanbiedingsmetodes en evaluering aan die hand van gestelde kriteria soos genereer deur fase I van die studie, te meet; en
- formulering van riglyne vir dosente aangaande die beplanning, aanbieding en evaluering van transkulturele konsepte in die kurrikulum ten einde kultuur-kongruente verpleging te bevorder.

DEFINISIE VAN KONSEPTE

Kultuur-kongruent

Kultuur-kongruent beteken vanuit die konteks van die pasiënt se kultuur of kongruent met die pasiënt se kultuur.

Transkulturele konsepte

Transkulturele konsepte is die transkulturele aspekte relevant tot 'n verpleegkundige kurrikulum met betrekking tot:

- inhoud;
- aanbeingsmetodes; en
- evalueringmetodes.

Kurrikulum-evaluering

In hierdie studie word die siening van Krüger (1980:22) ondersteun. Kurrikulum-evaluering word beskou as die evaluering van 'n bestaande sillabus, leerplan of kurrikulum om vas te stel of en tot watter mate so 'n kurrikulum aan die vereistes van 'n geldige kurrikulum voldoen. Die evaluering geskied aan die hand van beginsels en kriteria wat reeds voorheen gestel of ontwerp is. 'n Geldige kurrikulum in die verband is een wat kultuur-kongruente verpleging bevorder.

LITERATUURONDERSOEK

Uys (1982:12) definieer die kurrikulum as 'n plan wat die situasie-analise, al die doelstellings, inhoud, leergeleenthede en evaluasiemetodes insluit en ook 'n samehang van hierdie elemente toon. Die onderrigmetodes en -tegnieke nie van die doelstellings wat geïdentifiseer is tydens kurrikulering en die inhoud wat oorgedra moet word nie. Krüger (1980:34) en Uys (1982:17) onderskei ses dele in die kurrikuleringsproses:

- situasie analise;
- doelstellingformulering;
- seleksie en ordening van leerinhoud;
- beplanning en seleksie van leerervarings en leergeleenthede;
- seleksie en implimentering van onderrigmetodes; en
- evaluering.

Indien die situasie-analise verander, soos wat tans in Suid-Afrika die geval is, moet die kurrikulum in totaliteit aangepas word. 'n Verplegingskollege organiseer, beplan, beheer en evalueer die kurrikulum op instellingsvlak (Van Niekerk 1993:56). Elke verpleegskool ontwikkel outonoom 'n eie mesokurrikulum wat goedgekeur word deur die Suid-Afrikaanse Raad op Verpleging. Hierdie kurrikulum is bepalend met betrekking tot die produk wat deur die opleidingskool gelewer word. Die produk ten opsigte van transkulturele verpleging is kultuur-kongruente verpleging.

Die Suid-Afrikaanse Raad op Verpleging stel minimum vereistes met betrekking tot vakinhoud en praktykrylyne en moet binne die raamwerk van die volgende riglyne hanteer word:

- die filosofie en beleid van die Suid-Afrikaanse Raad op Verpleging (1992) ten opsigte van professionele verplegingsonderrig en opleiding;
- regulasies betreffende die bestek van praktyk van persone wat kragtens die Wet op Verpleging, 1978, geregistreer of ingeskryf is (gepubliseer as Goewermentskennisgewing R2598 van 30 November 1984);
- reëls wat die handeling of versuime, ten opsigte waarvan die Raad tugstappe kan doen, uiteensit (gepubliseer onder Goewermentskennisgewing R387 van 15 Februarie 1985)

Searle (1976:30) beklemtoon die belang van kurrikulering deurdat, volgens haar, die omvang en gehalte van die land se verpleegdienste bepaal word deur die omvang en gehalte van opleiding.

NAVORSINGSONTWERP

Die metode van ondersoek word in tabel 1 uiteengesit. (Sien Tabel 1 op volgende bladsy)

Die resultaat van elke fase dien as vertrekpunt vir die volgende fase.

Tydens fase I van die studie Zeelie (1995:50) is kriteria ontwikkel waarteen kurrikula gemeet kan word ten einde die mate van realisering van transkulturele verpleging in verpleegkundige kurrikula te meet. Die kriteria het soos volg realiseer:

Kennis benodig deur die verpleegkundige:

- kennis van kultuur en verwante konsepte
- heelmens beskouing
- tegnologiese faktore
- religie en filosofiese faktore
- familie en sosiale faktore
- kulturele waardes en lewenswyses
- politieke / wetlike faktore
- ekonomiese faktore
- opvoedkundige faktore
- biologiese variasie tussen verskillende rasse

Tabel 1 Metode van ondersoek: Fase ontleding.

Fase	Ontwerp	Populasie/steekproef ontledingseenheid	Tegnieke
1	Verkennend Beskrywend	Kundiges vanuit: <ul style="list-style-type: none"> ● verpleegkunde ● sosiologie ● antropologie ● gemeenskap Nasionale en internasionale literatuur	Delphi-tegniek: <ul style="list-style-type: none"> ● konsep-identifisering ● opstel van kriteria vir kurrikulum-evaluering Geskrewe bronne analise
2	Beskrywend	<ul style="list-style-type: none"> ● kurrikula van kursus wat lei tot registrasie as verpleegkundige (R.425) ● dosente aan verpleegkolleges 	<ul style="list-style-type: none"> ● evalueer kurrikula ten opsigte van inhoude, aanbieding en evaluering aan die hand van gestelde kriteria
3	Beskrywend		Daarstelling van riglyne vir dosente aangaande transkulturele konsepte in die kurrikulum

Vaardighede benodig deur die verpleegkundige

- terapeutiese vaardighede
- verpleegproses

In hierdie artikel word gefokus op fase twee en drie, naamlik:

- Die evaluering van gekose kurrikula aan verplegingskolleges met behulp van gestelde kriteria. Hierdie evaluering geskied ten opsigte van die akkommodering van transkulturele konsepte in die kurrikuluminhoud op studiehandleidingsvlak, aanbiedings- en evalueringsmetodes.
- Die daarstel van riglyne vir dosente aangaande transkulturele inhoude in die kurrikulum.

Fase 2: Navorsingsontwerp

Die navorsingsontwerp vir fase twee word in tabel 2 uiteengesit:

Data-insamelingsbeplanning Deel 1: Evaluering van kurrikula inhoud

Populasie

Die teikenpopulasie is verplegingskolleges (n=8) in die Gauteng Provinsie wat die kursus wat lei tot registrasie as 'n Verpleegkundige (Algemene, Psigiatriese en Gemeenskaps-) en Vroedvrou, aanbied. Drie van die kolleges het nie aan die vereiste van kulturele polarisering voldoen nie en is nie by die teikenpopulasie ingesluit nie.

Tabel 2 Uiteensetting van navorsingsontwerp: fase twee

	Ontwerp	Populasie/steekproef Ontledingseenhede	Tegniek
Deel 1	Beskrywend	Kurrikula van kursus wat lei tot registrasie as verpleegkundige kragtens R. 425	Evaluering van kurrikula inhoud aan die hand van gestelde kriteria d.m.v. 'n kontrolelys
Deel 2	Beskrywend	Dosente aan verpleegkolleges betrokke by die aanbied en evalueer van transkulturele inhoud	Opname van onderrig- en evalueringsmetodes aan die hand van gestelde kriteria d.m.v. 'n vraelys

Die steekproef is gerieflik doelgerig, ten opsigte van geografiese bereikbaarheid en kulturele polarisering, getrek (Tabel 3).

Tabel 3 Ontleding van teikenpopulasie

Kollege	Kulturele polarisering			Insluiting in steekproef
	Blank	Kleurling	Swart	
1	•			*
2	•			
3		•		*
4			•	*
5			•	

Instrument

Die data-insamelingsinstrument vir kurrikulum-evaluering word fundeer deur die finale kurrikulum-evalueringskriteria met betrekking tot transkulturele konsepte. 'n Kontrolely is ontwerp na aanleiding van die finale kurrikulum-evalueringskriteria.

Data-insamelingsbeplanning Deel 2: Aanbiedings- en evalueringsmetodes

Populasie

Die populasie wat gebruik is, ten einde die aanbiedings- en evalueringsmetodes te ondersoek, is dosente aan geïdentifiseerde kolleges. Kriteria vir insluiting in die studie was dat die dosent self die aanbieding en evaluering van die transkulturele inhoud beplan en uitvoer, beskikbaar moet en toestemming verleen tot deelname.

Die respondente kon eers bepaal word nadat daar deur die kurrikuluminhoud-evaluering aangedui is watter inhoud ten opsigte van transkulturele verpleging wel aangespreek word.

Instrument

Die meetinstrument vir die data-insameling is 'n vraelys. As basis word die kurrikulum-evalueringskriteria met betrekking tot onderrig- en evaluerings-metodes, soos ontwikkel tydens fase 1, gebruik. Die vraelys bestaan uit twee dele naamlik onderrig- en evalueringsmetodes. Die kriteria is in 'n vraelys omvorm met 'n graderingskaal aangeheg.

Geldigheid van meetinstrument

Die meetinstrumente wat ontwikkel is vanuit die kriteria vir transkulturele inhoud soos ontwikkel in fase een van die studie, sluit die kontrolely en die

vraelys in. Die geldigheidsmaatreëls geld dus vir beide instrumente en is op die volgende wyse bevestig:

- Die kurrikulum-evalueringskriteria asook die onderrig en evalueringsmetodes is primêr ontwikkel deur 'n breë begroede Delphi-paneel bestaande uit lede van die gemeenskap, en kundiges vanuit sosiologie, antropologie en verpleegspesialisasie (Linstone 1975:583).
- Die inhoudsgeldigheid word op die volgende twee wyses verseker:
 - Die kurrikulum-evalueringskriteria is teoreties begroend en / of bevestig deur die literatuur in fase een van die studie en hierdie kriteria word gebruik as basis vir die meetinstrumente.
 - Die inhoudsgeldigheid is verder gevalideer volgens die proses beskryf deur Lynn (1986) in Burns en Grove (1993:344).

Die resultate van die inhoudsgeldigheid validering was dat al die beoordeelaars al die items op die meetinstrument op gradering vier gradeer het met geen byvoegings nie. Geen negatiewe kommentaar is ook gelewer aangaande die tegniese uitleg en versorging van die kontrolely en vraelys nie.

Betroubaarheid van die meetinstrumente

Kontrolely

Aangesien die navorser die evaluering van die onderskeie kurrikula sal waarneem, is dit noodsaaklik om interbeoordeelaar betroubaarheid te bepaal en sodoende foutiewe interpretasie uit te skakel.

'n Verpleegkundige dosent wat beskik oor 'n magistergraad in Verpleegkunde en vertrou is met kurrikulering, is doelgerig gekies om deel te neem. Die uitkoms van die interbeoordeelaar-proses was dat die interpretasie van die navorser en die interbeoordeelaar 100% ooreengekom het.

Vraelys

Betroubaarheidsmaatreëls wat gevolg is met die opstel van die vraelys poog om te verseker dat foutiewe interpretasie en tamheid teengewerk word terwyl eerlikheid aangemoedig word, soos blyk uit die volgende:

- die vraelys is maklik om te voltooi aangesien die graderingskaal eenvoudig is om te volg;
- duidelike instruksies is gegee;
- die invul tydperk is korter as twintig minute;
- anonimiteit van die respondente is behou deurdat die vraelys op geen manier aan die respondent na data-analise gekoppel kan word nie;
- die respondent het rapport met die respondente opgebou deur elke respondent persoonlik te ontmoet, die vraelys te oorhandig en verseker dat die instruksies verstaan word.

Toestemming vir die navorsing is verkry van die Direkteur-Generaal van Gauteng en die kollegehoofde van die kolleges waar die ondersoek uitgevoer is.

DIE VOORONDERSOEK

Die doel met die voorondersoek, volgens Uys en Basson (1983:103) was om te bepaal of die instrumente duidelik, relevant en bruikbaar is, die tydsduur van voltooiing te bepaal, om die navorsingsinstrumente te toets, verfyn en logiesuit te klaar.

Uys en Basson (1983:103) wys daarop dat die voorondersoek met 'n klein steekproef uitgevoer kan word wat al die eienskappe van die ondersoekgroep besit, maar nie in die steekproef van die studie vervat is nie. Die verplegingskollege wat as respondent

gekies is vir die voorondersoek het aan hierdie vereistes voldoen.

Die data-ontleding van die studie is deur die navorser self gedoen.

RESULTATE VAN DIE EMPIRIESE ONDERSOEK: DEEL 1

Die resultate van die kurrikulum-evaluering word deur middel van tabelle en beskrywing weergegee.

Algemene Verpleegkunde

Volgens tabel 4 het slegs drie geïdentifiseerde inhoudes voorgekom en slegs tydens die eerstejaar; geen van die inhoudes is toegepas in die praktyk van verpleging nie. Die konsepte wat wel hanteer is, is ook nie in die daaropvolgende jare uitgebou nie. Aangesien algemene verpleging die

Tabel 4 Algemene verpleegkunde

Vak: Algemene verpleegkunde				
Kriteria (teenwoordige inhoudes)	Evaluering			
	1ste jaar	2de jaar	3de jaar	4de jaar
Familie en sosiale faktore • kommunikasie en taalverskille	A=2			
Terapeutiese vaardighede • kommunikasievaardighede transkultureel	A=2			
• aanpassing van verskillende terapieë	A=2			

(A) = Kollege I

(2) = Teenwoordig maar sonder toepassing

Tabel 5 Verloskundige verpleegkunde

Vak: Verloskundige verpleegkunde		
Kriteria (teenwoordige inhoudes)	Evaluering	
	2de jaar	3de jaar
Opvoedkundige faktore • geletterdheidsvlak en gesondheidsvoorligting	A=2	
Terapeutiese vaardighede • kommunikasie vaardighede transkultureel		A=3
• aanpassing van verskillende terapieë	B=2	A=4
Verpleegprosesse • kulturele beraming	A=3	

(B) = kollege 2

(3) = teenwoordig met teoretiese toepassing

(4) = teenwoordig met teoretiese en praktiese toepassing

basis vorm waarop al die spesialiteitsrigtings van verpleging gebou word, is die bevinding dat die student, reeds vanaf haar eerste jaar, onvoldoende begrend is om kultuur-kongruente verpleging te lewer.

Verloskundige Verpleging

By kollege 1 was vier van die voorgestelde kriteria verteenwoordig in die kurrikula. Twee van die kriteria aangaande die geletterdheidsvlak en gesondheids-voorligting en die kulturele beraming is hanteer in die tweede studiejaar maar is nie opgevolg in die derdejaar nie. Inhoude oor kommunikasie vaardighede en die aanpassing van verskillende terapieë is in die derdejaar behandel sonder enige konsepbegronding in die tweedejaar. Daar was dus geen vertikale enkapses in die kurrikulum nie. Tabel 5 toon duidelik dat die beginsels van kurrikulumbou, kontinuïteit en integrasie, nie gevolg is nie.

Gemeenskapsverpleegkunde

Gemeenskapsverpleegkunde, wat dié vak is met die gemeenskap as basis, het geen kennisinhoud wat 'n verpleegkundige sal voorberei om kultuur-kongruent te verpleeg nie. Die aanpassing van verskillende terapeutiese vaardighede is wel behandel maar is nie teenwoordig met teoretiese en prakties

toepassing nie (Tabel 6). In kollege 2 is die inhoude slegs in die tweedejaar hanteer maar slegs met teoretiese toepassing en ook nie weer in die daaropvolgende jare opgevolg nie.

Psigiatriese Verpleegkunde

Die resultate van die kurrikulum-evaluering word in tabel 7 weergegee:

Kollege 1 het geen transkulturele inhoude ten opsigte van psigiatriese verpleegkunde op studiehandleiding vlak gehad nie.

Kollege 2 het slegs die invloed van kultuur op gedrag en siektegedrag hanteer maar sonder enige toepassing. Die aanpassing van terapeutiese vaardighede wat veral in psigiatrie van wesenlike belang is, is glad nie behandel nie. Daar was geen toepassing van enige kultuur-kongruente kriteria in die praktyk van verpleging nie.

Tabel 6 Gemeenskapsverpleegkunde

Vak: Gemeenskapsverpleegkunde				
Kriteria (teenwoordige inhoude)	Evaluering			
	1ste jaar	2de jaar	3de jaar	4de jaar
Terapeutiese vaardighede		A=3	A=2	
<ul style="list-style-type: none"> aanpassing van verskillende terapieë 		B=3		

Tabel 7 Psigiatriese verpleegkunde

Vak: Psigiatriese verpleegkunde		
Kriteria (teenwoordige inhoude)	Evaluering	
	3de jaar	4de jaar
Kennis van kultuur en verwante konsepte		
<ul style="list-style-type: none"> die invloed van kultuur op gedrag 	B=2	
<ul style="list-style-type: none"> die invloed van kultuur op siektegedrag 	B=2	

Sosiale Wetenskappe

In Sosiale wetenskappe is kultuur en verwante konsepte byvoorbeeld normas, waardes, sanksies en etnosentrisme wel tydens die eerstejaar hanteer, alhoewel sonder enige teoretiese of praktiese toepassing. Die inhoude met betrekking tot religie, familie en sosiale faktore is by kollege twee aangebied maar sonder praktiese toepassing hanteer. Die Sosiale Wetenskappe word as 'n suiwer wetenskap, nie toegepas op die dissipline van verpleging, aangebied en aangesien die inhoude nie versterk word in algemene verpleegkunde nie, kan die retensie en betekenisvolheid daarvan bevraagtoon word.

Biologiese Wetenskappe

Die volgende vakke: Farmakologie, Anatomie, Chemie en Fisika het by beide kolleges geen transkulturele inhoude gehad nie.

Slegs 35% van die voorgestelde kurrikuluminhoude was wel verteenwoordig op enige van die graderingskaal graderings. Van die 35% teenwoordige kurrikuluminhoude was:

- slegs 6% toegepas in die praktyk van verpleging; en
- 71% is hanteer in die sosiale wetenskappe wat nie op 'n toegepaste vlak aangebied word nie.

RESULTATE VAN DIE EMPIRIESE ONDERSOEK: DEEL 2

Die opname van die onderrig- en evalueringsmetodes aan die hand van gestelde kriteria het die volgende resultate tot gevolg gehad.

Die aantal dosente is relatief klein omdat in beide kolleges die gebruik bestaan om die sosiale wetenskappe dosent te gebruik vir die aanbied van transkulturele inhoude in ander vakgebiede.

Al die dosente (n=6) het van die lesing as onderrigmetode gebruik gemaak. Dit is duidelik dat onderrigmetodes wat meer geskik is om transkulturele inhoude suksesvol oor te dra, nie bekend is aan die oorgrote meerderheid van dosente nie. Die transkulturele inhoude wat wel aangebied is, is hoofsaaklik deur middel van skriftelike teoretiese metodes evalueer. Praktykevaluering het slegs in een geval soms geskied.

Die doel van hierdie fase van die studie was om empiries te bepaal watter van die gestelde kriteria ten opsigte van transkulturele inhoude, onderrig- en evalueringsmetodes in die kurrikulum realiseer en in dien wel, tot watter mate. Die resultate toon dat die kurrikuluminhoude soos genereer deur die Delphi-tegniek en die teoretiese begroning, wat verpleegkundiges moet voorberei om kultuur-kongruent te verpleeg slegs 35% teenwoordig is in die kurrikula wat tans verpleegkundige opleiding rig.

Die praktyktoepassing van die inhoude is onbevredigend. Die onderrig- en evalueringsmetodes wat tans in gebruik is en gebruik word om die transkulturele inhoude oor te dra, is volgens die literatuur begroning minder geskik om die inhoude suksesvol te laat internaliseer by die student-verpleegkundige.

KONSEPTUELE RAAMWERK TEN OPSIGTE VAN TRANSKULTURELE VERPLEGING

Ten einde transkulturele verpleging as 'n gestalt te sien, is die volgende konseptuele raamwerk ontwikkel (Zeelie 1995:131). Hierdie raamwerk dui die konsepte asook die verband tussen die konsepte aan. Kultuur-kongruente verpleging word voorgestel in figuur 1.

Die doelstelling met die invoeging van transkulturele inhoude in die kurrikulum is kultuur-kongruente verpleging. Die gelykwaardige posisie van die verpleegkundige en die pasiënt kan nie oorbeklemtoon word nie. In die proses van kultuur-kongruente verpleging is die pasiënt en die verpleegkundige gelykevennote. Die resultaat is bevordering, handhawing en herstel van die gesondheid van die pasiënt deur middel van kultuur-kongruente verpleegtussentredes. Die tussentredes is baseer op data ingesamel deur 'n kulturele beraming tydens die verpleegproses.

Figuur 1: 'n Konseptuele raamwerk vir kultuur-kongruente verpleging

Die verpleegkundige moet ten einde haar strewe om die pasiënt se gesondheid te fasiliteer en verwesentlik, spesifieke transkulturele onderrig en opleiding ontvang.

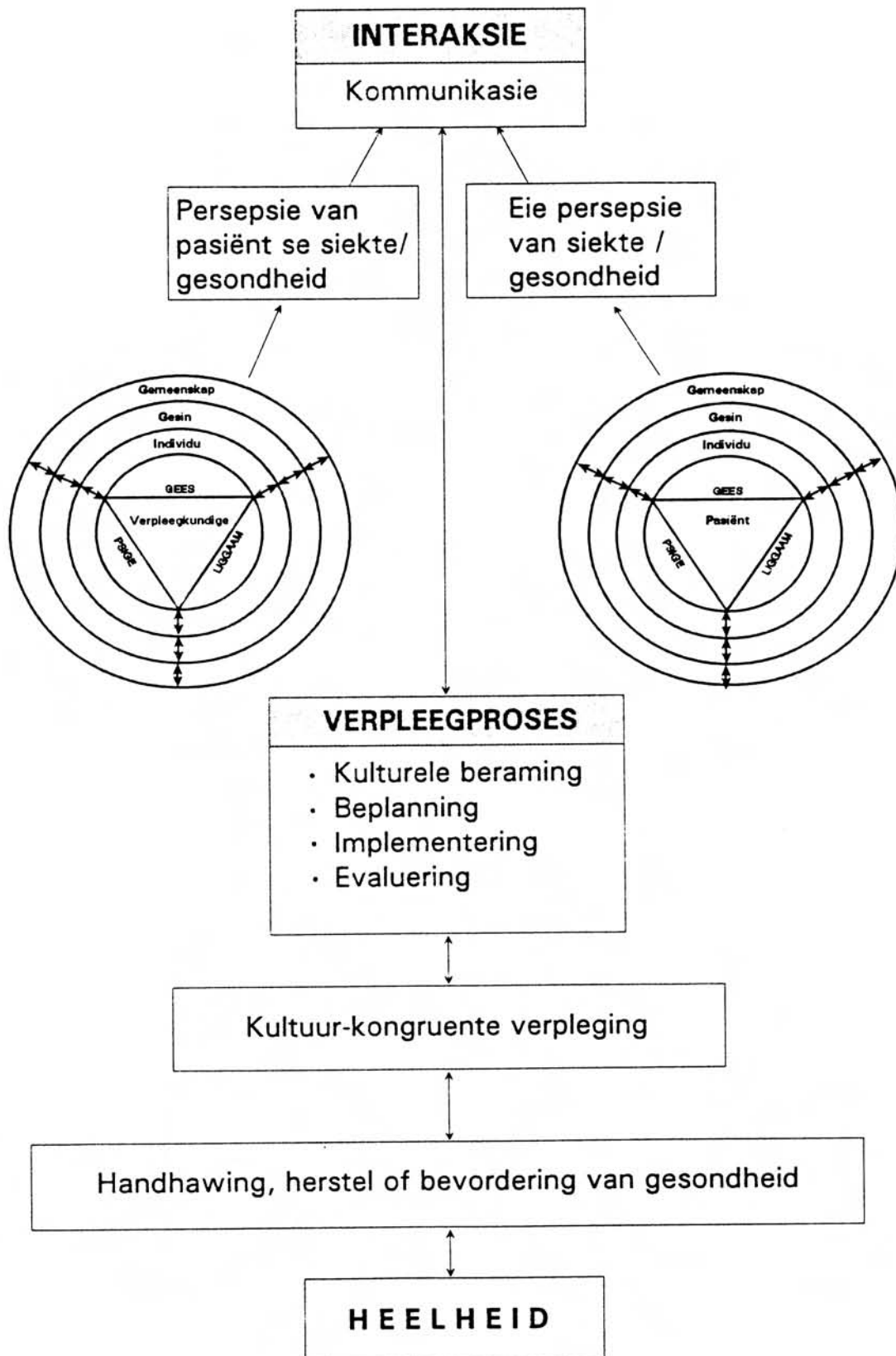
Die situasie-analise waarop die huidige kurrikula gegrond behoort te wees, is 'n multi-kulturele werklikheid; die doelstelling van die kurrikulum behoort kultuur-kongruente verpleging te wees.

Die finale doel van die studie is die formulering van riglyne vir kurrikulumaanpassing ten einde die kurrikula transkultureel te rig.

FASE 3: RIGLYNE AANGAANDE DIE INHOUDE, AANBIEDING EN EVALUERING VAN TRANSKULTURELE KONSEPTE IN DIE KURRIKULUM

Vanuit die resultate van hierdie studie, is die volgende leemtes in die kurrikula ten opsigte van transkulturele verpleging geïdentifiseer, naamlik: onvoldoende transkulturele inhoude asook onderrig- en evalueringsmetodes wat nie volkome geskik is vir die suksesvolle oordra en evaluering van transkulturele inhoude nie.

Figuur 1 Konseptuele raamwerk vir kultuur-kongruente verpleging

Die derde doelwit van hierdie kontekstuele studie is die formulering van riglyne vir dosente aangaande die inhoud, aanbieding en evaluering van transkulturele konsepte in die kurrikulum ten einde kultuur-kongruente verpleging te bevorder.

Riglyne vir kurrikulumaanpassing

Die volgende riglyne het kristalliseer:

Riglyn (i) Selekteer transkulturele inhoud volgens die finale kurrikulum-evalueringskriteria ten opsigte van transkulturele konsepte in die kurrikulum.

Riglyn (ii) Selekteer en orden transkulturele leerinhoud volgens die kriteria vir kontinuïteit en integrasie.

Riglyn (iii) Stel spesifieke transkulturele leerdoelwitte op studiehandleidings-vlak toepasbaar op die verplegingspraktik.

Riglyn (iv) Bevordering en uitbreiding van interdisiplinêre samewerking tussen Verpleegkunde en Antropologie.

Riglyn (v) Selekteer en implementeer onderrigmetodes wat geskik is om transkulturele inhoud suksesvol oor te dra sodat die einddoel van kultuur-kongruente verpleging kan realiseer.

Riglyn (vi) Teoretiese evaluering van transkulturele inhoud moet op toepassingsvlak, analise en sintese en evalueringvlak wees.

Riglyn (vii) Evaluering van kultuur-kongruente verpleging moet ingebou word in elke praktykevalueringinstrument.

Die suksesvolle implementering van kurrikulum-aanpassings ten opsigte van transkulturele inhoud sal in 'n groot mate afhang van die dosente se vermoë om nuwe transkulturele inhoud suksesvol te integreer en as positiewe rolmodelle en begeleidingsvennote vir die studentverpleegkundige op te tree.

Verdere aanbevelings

Aanbevelings ten opsigte van navorsing, die verpleegpraktik en onderrig:

Aanbevelings ten opsigte van navorsing

Moontlikhede vir verdere navorsing: praktykrealisering van kultuur-kongruente verpleging en die paraatheid van dosente en eenheidsbestuurders as rolmodelle ten opsigte van kultuur-kongruente verpleging.

Aanbevelings vir verpleegkundige praktyk

Aanbevelings ten opsigte van die praktyk van verpleegkunde is as volg: betrek praktykkundiges by kurrikulering om praktykintegrasie van konsepte te

verseker, die daarstel van indiensopleidingsprogramme sodat dosente en eenheids-bestuurders praktykvaardig, ten opsigte van transkulturele verpleging, word.

Aanbevelings vir verpleegonderwys

Die aanbevelings vir verpleegonderwys is soos volg: die kriteria vir kurrikulum-evaluering moet in Suid-Afrikaanse konteks ondersoek en uitgebrei word ten einde 'n korpus transkulturele kennis daar te stel., Onderrigmetodes moet ontwikkel en beskryf word wat geskik is vir die oordrag van transkulturele kennis en evalueringmetodes - transkultureel -, veral in die praktyk, moet ondersoek en beskryf word.

SAMEVATTING

Die handhawing, herstel of bevordering van die gesondheid van die pasiënt is die bestaansreg van verpleging. Ten einde die verpleegkundige in staat te stel om transkultureel die pasiënt se gesondheid te fasiliteer, het die verpleegkundige spesifieke opleiding nodig. Insluiting van die transkulturele konsepte, onderrig- en evalueringmetodes soos identifiseer in hierdie studie, sal die verpleegkundige in staat stel om haar doelwit van handhawing, herstel of bevordering van gesondheid te realiseer.

Die verpleegkundige sal bemaatig wees om die praktyk van verpleging op 'n konkrete wyse te verbeter.

VERWYSINGS

- BURNS, N & GROVE, SK 1993: The practice of nursing research conduct, critique and utilization. Philadelphia: WB Saunders Company.
- KRÜGER, RA 1980: Beginsels en kriteria vir kurrikulumontwerp. Pretoria: HAUM.
- LINSTONE, AH 1975: The Delphi Method Techniques and Applications. (In Linstone, AH & Toroff, M 1975. London: Addison-Wesley Publishing Company.)
- SEARLE, C 1969: 'n Suid-Afrikaanse Verplegingscredo. Pretoria: Universiteit van Pretoria.
- SUID-AFRIKAANSE RAAD OP VERPLEGING 1985: Goewermenskennisgewing R387 van 15 Februarie 1985, soos gewysig. Regulasies betreffende die handelinge en versuime van persone wat kragtens die Wet op Verpleging, 1978 geregistreer of ingeskryf is. Pretoria: Staatsdrukker.
- SUID-AFRIKAANSE RAAD OP VERPLEGING 1988: Goewermenskennisgewing R425 van 1985, soos gewysig deur Goewermenskennisgewing R735 van 1988. Regulasie betreffende die goedkeuring van die minimum vereistes vir opleiding en onderrig van 'n Verpleegkundige (Algemene, Psigiatrisie en Gemeenskaps-) en Vroedvrou wat lei tot registrasie. Pretoria: Staatsdrukker.
- SUID-AFRIKAANSE RAAD OP VERPLEGING 1992: Die filosofie en beleid van die Suid-Afrikaanse Raad op Verpleging ten opsigte van professionele verpleegopleiding en onderrig. Pretoria: Suid-Afrikaanse Raad op Verpleging.
- UYS, LR 1982: Kurrikulumontwikkeling in verpleegkunde. Bloemfontein: PJ de Villiers.
- UYS, LR & BASSON, AA 1983: Navorsingsmetodologie in die Verpleegkunde. Bloemfontein: PJ de Villiers.
- VAN NIEKERK, EC 1993: Riglyne vir teorie-praktik korrelasie in die begeleiding van die studentverpleegkundige. Johannesburg: Randse Afrikaanse Universiteit. (M.Cur-verhandeling).
- ZEELIE, SCD 1995: Kurrikulumrealisering in transkulturele verpleging. Johannesburg: Randse Afrikaanse Universiteit. (M.Cur-verhandeling).